

## **P6\_TA-PROV(2006)0348**

### **Olukord Lähis-Idas**

#### **Euroopa Parlamendi resolutsioon olukorra kohta Lähis-Idas**

*Euroopa Parlament,*

- võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone olukorra kohta Lähis-Idas, eriti 1. juuni 2006. aasta resolutsiooni humanitaarkriisi kohta Palestiina territooriumidel ja ELi rolli kohta<sup>1</sup>;
  - võttes arvesse ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioone 1701(2006), 1559(2004), 520(1982), 426(1978), 338(1973) ja 242(1967);
  - võttes arvesse Euroopa Parlamendi esimeeste konverentsi 20. juuli 2006. aasta avaldust;
  - võttes arvesse 26. juuli 2006. aasta Liibanoni-teemalise Rooma rahvusvahelise konverentsi kaasesimeeste avaldust;
  - võttes arvesse 25. augusti 2006. aasta erakorralise üldasjade ja välissuhete nõukogu järeldusi;
  - võttes arvesse Euroopa - Vahemere piirkonna parlamentaarse assamblee juhatuse 24. augustil 2006. aastal vastu võetud avaldust;
  - võttes arvesse 31. augustil 2006. aastal toimunud Stockholmi konverentsi järeldusi Liibanoni kiire ülesehitamise kohta;
  - võttes arvesse Genfi konventsioone rahvusvahelise humanitaarõiguse kohta;
  - võttes arvesse okupeeritud Palestiina alade inimõiguste olukorra eriraportööri avaldust ÜRO inimõiguste nõukogu eriistungil Genfis 5. juulil 2006. aastal;
  - võttes arvesse EL lepingu artikleid 15, 16 ja 19;
  - võttes arvesse kodukorra artikli 103 lõiget 4,
- A. arvestades, et konflikt Liibanonis on toonud kaasa humanitaarkatastroofi, mille tagajärjeks on sajad hukkunud ja haavatud mõlemal poolel, tsiviilinfrastruktuurile tekitatud ulatuslik kahju ning sajad tuhanded riigisisest ümberasustatud isikud, ning arvestades, et konflikt ei ole relvarahu kehtestamisega lõppenud;
- B. olles sügavalt šokeeritud vaenutegevuse puhkemisest Lõuna-Liibanonis, Hezbollah' rünnakutest ning ülemäärasest jõu kasutamisest Iisraeli armee poolt, mis kujutasid endast tõsist ohtu rahvusvahelisele rahule ja julgeolekule;

---

<sup>1</sup> Vastuvõetud tekstid, P6\_TA(2006)0237.

- C. võttes teadmiseks ÜRO inimõiguste ülemkomissari üleskutse uurida, kas konflikti käigus on rikutud rahvusvahelist õigust;
  - D. võttes arvesse Iisraeli pommirünnakute tõsist ulatust ning Hezbollah' ja Palestiina relvarühmituste raketirünnakuid tsiviilelanikkonna vastu;
  - E. arvestades, et ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonis 1701 kutsutakse Liibanoni valitsust üles kehtestama õiguspäraste relvajõudude abil kontrolli kogu riigi territooriumi üle ning et selles otsustati suurendada ÜRO Liibanoni rahuvaatlemisüksuse (UNIFIL) koosseisu ning laiendada selle mandaati;
  - F. arvestades, ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonis 1701 kutsutakse Iisraeli valitsust üles viima kõik oma väed Lõuna-Liibanonist välja, kuna algab UNIFIL-i positsioonidele viimine, ning lõpetada Liibanoni lennujaamade ja sadamate blokaad;
  - G. rõhutades täielikult demokraatliku ja suveräänse Liibanoni potentsiaalset rolli Lähis-Ida kriisi lahenduse elluviimisel ning tugeva Euroopa - Vahemere piirkonna partnerluse arendamisel;
  - H. rõhutades, et humanitaarkriis okupeeritud aladel süveneb, vaatamata rahvusvahelise üldsuse poolt Palestiina rahva abistamise jätkamiseks loodud ajutisele rahvusvahelisele meetmele (TIM);
  - I. arvestades, et Lähis-Ida rahuprotsess on poliitilises ja diplomaatilises ummikus, samas kui rahu ja julgeoleku kehtestamiseks kogu piirkonnas tuleb Iisraeli-Palestiina konfliktile leida õiglane ja püsiv lahendus;
  - J. arvestades, et Euroopa Liidul on eriline vastutus rahu ja julgeoleku eest Euroopa naabruses asuvas Lähis-Idas, ning arvestades, et seetõttu tuleb parandada ühise välis- ja julgeolekupoliitika vahendeid ja koordineerimismeetodeid, võttes muuhulgas ühise välis- ja julgeolekupoliitika raames ning ELi lepingu artiklite 15 ja 16 alusel vastu ühise seisukoha;
1. tunneb tõsist muret sõjalise konflikti ulatuse ja intensiivsuse üle Lõuna-Liibanonis ning väljendab sügavat kahetsust seoses kannatanutega tsiviiliskite, sõjaväelaste ning ÜRO vaatlejate seas Liibanonis ja/või Iisraelis, samuti seoses infrastruktuuri ulatusliku hävitamisega; kinnitab taas, et Lähis-Ida konflikti ei ole võimalik lahendada sõjalisel teel;
  2. rõhutab sellega seoses, et mis tahes relvarahu ei saa püsida ilma, et selle otsesed või kaudsed osalised näitaksid üles poliitilist tahet tegeleda hiljutise kriisi põhjustega;
  3. kordab nõudmist viivitamatult vabastada röövitud Iisraeli sõdurid ning Iisraeli poolt vangistatud Palestiina valitsuse liikmed ja Palestiina seadusandliku nõukogu liikmed;
  4. tervitab resolutsiooni 1701 ühehäälselt vastuvõtmist ÜRO Julgeolekunõukogu poolt, millega luuakse tingimused sõjategevuse lõpetamiseks ja tugevdatakse UNIFIL-i, andes sellele tugeva mandaadi, mille eesmärk on suurendada UNIFIL-i suutlikkust relvarahu mis tahes rikkumiste vältimisel, abistada Liibanoni valitsust täieliku suveräänsuse ja riigi territooriumi, sealhulgas territoriaalvete üle tulemusliku kontrolli teostamisel,

toetada ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 1559 täielikku rakendamist ning aidata kaasa tsiviilelanikkonna ja UNIFIL-i enda kaitsmisele;

5. tervitab Liibanoni valitsuse otsust viia oma väed Lõuna-Liibanoni ning Iisraeli armee nõusolekut viia oma väed nn sinise joone taha, nagu nähakse ette ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonis 1701; tervitab Liibanoni valitsuse tugevat toetust UNIFIL-i olulisemale rollile;
6. on seisukohal, et UNIFIL-i mandaat peaks kujutama endast tõsist kohustust anda Liibanoni valitsusele asjakohast abi tulemusliku kontrolli kehtestamisel ja julgeoleku tagamisel, nagu on sätestatud ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonides 1559 ja 1701;
7. tervitab erakorralise üldasjade nõukogu eespool nimetatud kohtumise tulemust, eriti nõukogu väljendatud täielikku toetust ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 1701 rakendamisele, ning liikmesriikide võetud kohustust saata UNIFIL-i kuni 15 000-liikmelisse isikkoosseisu ligikaudu 7000 sõjaväelast;
8. rõhutab Prantsusmaa ja Itaalia aktiivset rolli; toetab täielikult otsust, mille kohaselt Prantsusmaa jätkab UNIFIL-i juhtimist kuni 2007. aasta veebruarini, mille järel võtab maapealse juhtimise üle Itaalia; rõhutab samas, et vältida tuleb juhtimisstruktuuride mis tahes dubleerimist;
9. rõhutab siiski UNIFIL-i mandaadi, tegutsemisreeglite, struktuuri ja pädevuse selge ning asjakohase määratlemise olulisust, leppides selle vajaduse korral kokku ÜRO Julgeolekunõukogu uues resolutsioonis, milles tuleks arvesse võtta ÜRO varasemate rahuvälvemissioonide käigus, eelkõige Bosnias ja Hertsegoviinas saadud õppetunde;
10. peab äärmiselt oluliseks, et kogu Liibanoni relvaimport oleks suunatud ainult Liibanoni ametlikule armeele, ning palub Liibanoni valitsusel tagada koostöös UNIFIL-iga ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 1559 täielik rakendamine; rõhutab samuti, et ELi kõik liikmesriigid peaksid tegutsema vastavalt resolutsioonis 1701 relvatarnete suhtes sätestatud nõuetele; rõhutab, et selle tulemus peaks olema kõikide relvarühmituste, sealhulgas Hezbollah' desarmeerimine ning meetmete võtmine relvade Liibanoni jõudmise tõkestamiseks;
11. palub liikmesriikidel relvade piirkonda toimetamise osas rangelt järgida relvaekspordi toimimisjuhendit;
12. kutsub Euroopa Liitu üles võtma kohustust teha kõikide osalistega koostööd ning nimetatud osalisi täpselt täitma võetud kohustusi ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 1701 täielikuks rakendamiseks, et tagada juurdepääs erakorralise humanitaarabi kohaletoimetamiseks ning ümberasustatud isikute tagasipöördumine võimalikult ohututes tingimustes; nõuab sellega seoses Liibanoni õhu- ja mereblokaadi lõpetamist ning tuletab resolutsiooni 1701 asjakohaste sätete valguses meelde, et esmatähtis on kehtestada tulemuslikud meetmed relvastuse, sellega seotud materjalide, väljaõppe ja abi valdkonnas;
13. rõhutab, et Liibanoni taasülesehituseks on vaja teha jõulisi, kiireid ja tulemuslikke jõupingutusi; tervitab sellega seoses Liibanoni kiiret ülesehitamist käsitleva Stockholmi

- konverentsi järeldusi, kus doonorriigid otsustasid jõuliselt toetada riigi ülesehitamist ning komisjon ja liikmesriigid teatasid 120 miljoni EUR eraldamisest humanitaarabina;
14. kutsub nõukogu ja komisjoni üles jätkama jõupingutusi toimiva partnerluse sisseseadmiseks demokraatlike poliitiliste jõudude ja kodanikuühiskonnaga, et veelgi toetada Liibanoni demokraatset arengut pärast 2005. aasta märtsis aset leidnud sündmusi;
  15. kutsub Iraani ja Süüriat tungivalt üles konstruktiivselt osalema, eriti seoses ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonide 1559 ja 1701 rakendamisega; kutsub eriti Süüriat üles tugevdama kontrolli Liibanoni-Süüria piiril vastavalt resolutsioonile 1701, milles nõutakse, et naaberriigid tõkestaksid relvatarneid valitsusvälistele üksustele;
  16. kutsub nõukogu ja komisjoni üles taasalustama tõelist dialoogi Süüriaga, et kaasata Süüria konflikti igakülgseks lahendamiseks tehtavatesse rahupüüdlustesse; loodab, et ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonis 1701 ette nähtud ÜRO peasekretäri raport Liibanoni rahvusvaheliste piiride tähistamise kohta ning sealhulgas ka vaidluse kohta Shebaa farmide piirkonna üle aitab kaasa edusammude saavutamisele selles küsimuses;
  17. nõuab igakülgse rahvusvahelise kõrgetasemelise juurdluse läbiviimist Liibanonis ja Iisraelis ÜRO peasekretäri egiidi all, koos volitustega uurida teateid inimõiguste tõsiste rikkumiste, ohvrite halva olukorra ja humanitaarõiguse rikkumiste kohta;
  18. on sellega seoses arvamusel, et Euroopa Liit ühe peamise abiandjana ja rahvusvaheline üldsus peaksid uurima võimalusi aruandekohustuse võimalike tingimuste kehtestamiseks;
  19. tervitab komisjoni järelevalve- ja infokeskuse kiiret tegevust, kes kavatses püüda kõrvaldada naftaleket, mis on reostanud enam kui 50 km Liibanoni rannikust; rõhutab vajadust võtta meetmeid, et vältida reostusega teatavates piirkondades ning eriti naftareostuse katastroofilise mõjuga Liibanoni ranniku lähedal; palub liikmesriikidel ja komisjonil osutada abi ja reageerida vastavalt Barcelona konventsiooni reostuse vältimise ja reostustõrje protokollile ning Vahemere tegevuskava raames tegutseva Vahemere piirkondliku merereostusega seotud hädaolukordadele reageerimise keskuse kaudu;
  20. mõistab otsustavalt hukka elanikkonna ja tsiviilinfrastruktuuri halveneva olukorra Gaza sektoris ja Jordani jõe läänekaldal; palub kõigil pooltel murda rünnakute ja vasturünnakute nõiarang, mille tagajärjeks on sajad hukkunud ja vigastatud ning tsiviilinfrastruktuuri ulatuslik kahjustamine;
  21. rõhutab vajadust seada Lähis-Ida rahuprotsess uuesti rahvusvahelise poliitilise tegevuskava prioriteediks; kutsub nn nelikut (ÜRO, EL, USA ja Venemaa) üles taasalustama rahuplaani elluviimist, pidades silmas ÜRO Peaassamblee 2006. aasta septembris toimuvat iga-aastast istungjärku; kinnitab uuesti, et kahe eraldi riigi, Iisraeli ja Palestiina kõrvuti eksisteerimine rahu ja julgeoleku tingimustes on rahumeelse ja püsiva lahenduse otsustav tingimus Lähis-Idas;
  22. palub nõukogul ja komisjonil koos rahvusvahelise üldsusega jätkuvalt tagada esmatähtsa humanitaarabi andmine Palestiina elanikkonnale; nõuab, et ajutist rahvusvahelist meedet tugevdataks ning laiendataks selle kestust ja vahendeid; palub

- Iisraeli valitsusel kiiresti jätkata kinni peetud Palestiina maksu- ja tollitulude ülekandmist; palub Iisraelil võimaldada isikute liikumist vastavalt kokkuleppele, mis käsitleb liikumist ja juurdepääsu Rafah's ning Gaza sektori teistes piiripunktides;
23. kinnitab taas toetust Palestiina omavalitsuse presidendile Mahmoud Abbasile jõupingutustes edendada siseriiklikku dialoogi Palestiina eri parteide vahel Palestiina uue valitsuse moodustamiseks;
  24. on seisukohal, et rahvusvaheliste jõudude kohalolekut Liibanonis võiks kasutada eeskujuna Iisraeli-Palestiina konflikti lahendust käsitlevate läbirääkimiste protsessis;
  25. palub nõukogul teha jõupingutusi 1991. aasta Madriidi konverentsi eeskujul rahvusvahelise rahukonverentsi kokkukutsumiseks, et leida igakülgne, püsiv ja elujõuline lahendus piirkonna probleemidele, lähtudes ÜRO Julgeolekunõukogu asjakohastest resolutsioonidest, mis hõlmab ka Iisraeli õigust eksisteerida turvaliselt ja tunnustatud piirides ning palestiinlaste õigust okupeeritud territooriumidel põhinevale elujõulisele riigile, samuti tegeleda täiel määral julgeoleku ja desarmeerimise küsimustega; on seisukohal, et mis tahes asjaomase poole igasugune ühepoolne lähenemisviis tuleb tagasi lükata;
  26. on seisukohal, et Araabia Liiga osalemine on selles kontekstis äärmiselt oluline; on seisukohal, et 2002. aasta Beiruti plaan, milles Araabia Liiga liikmesriigid kokku leppisid, ning Genfi algatus aitavad läbirääkimistele olulisel määral kaasa ning neid tuleks igakülgsest arvesse võtta;
  27. on seisukohal, et Euroopa - Vahemere piirkonna parlamentaarne assamblee (EMPA) kui Barcelona protsessi ainuke parlamentaarne institutsioon, mis koosneb Vahemere lõunaranniku ja Euroopa Liidu rahvaste valitud esindajatest, peab võtma vastutuse Lähis-Ida olukorra osaliste dialoogi ja koostöö taasalustamisele kaasaaitamise eest; toetab EMPA juhatuse taotlust kutsuda võimalikult kiiresti kokku Barcelona protsessi Euroopa - Vahemere piirkonna välisministrite nõukogu erakorraline kohtumine;
  28. usub, et keskmises või pikas perspektiivis on Vahemere piirkonna riike ühendavate selliste institutsioonide nagu Euroopa - Vahemere piirkonna arengupanga rajamine püsiva rahu ja inimarengu parim tagatis; kutsub ELi liikmesriike üles kahepoolsete kokkulepete taotlemise asemel tegema jõupingutusi selliste institutsioonide loomiseks;
  29. toetab olukorra jälgimiseks Liibanoni, Palestiinas ja Iisraeli andmete kogumise delegatsiooni saatmist, mille tegevuse pühikohaks on humanitaar- ja poliitilistel tingimustel;
  30. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele, ÜRO peasekretärile, ÜRO Peaassamblee eesistujale, Iisraeli, Liibanoni, Palestiina omavalitsusele, Süüria, Iraani, USA ja Venemaa valitsusele ja parlamentidele ning Araabia Liiga peasekretärile.